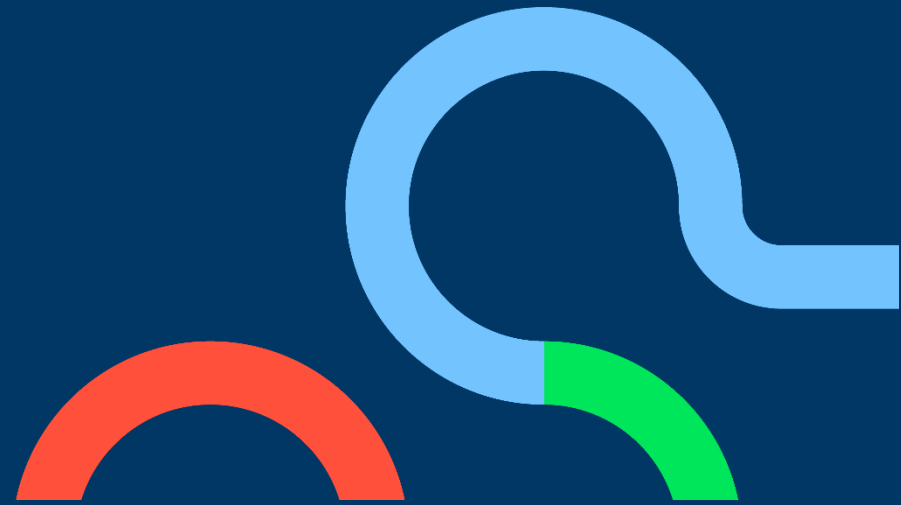

Swedish National Election Studies

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
Department of Political Science
www.gu.se/valforskning

ETT ÅR KVAR TILL VALET

Presentation för Sveriges television 10 september 2021

Henrik Ekengren Oscarsson
GÖTEBORGS UNIVERSITET

Agenda

Hösten 2021
Valåret
Valkampanjen
Valdagen

Hösten 2021

Spelplanen

Aktuellt opinionsläge

Regeringsunderlag om det var val idag

Regeringens opinionsstöd i ett historiskt perspektiv

Magdalena Andersson

?

Hur uppfattar väljarna det politiska landskapet?

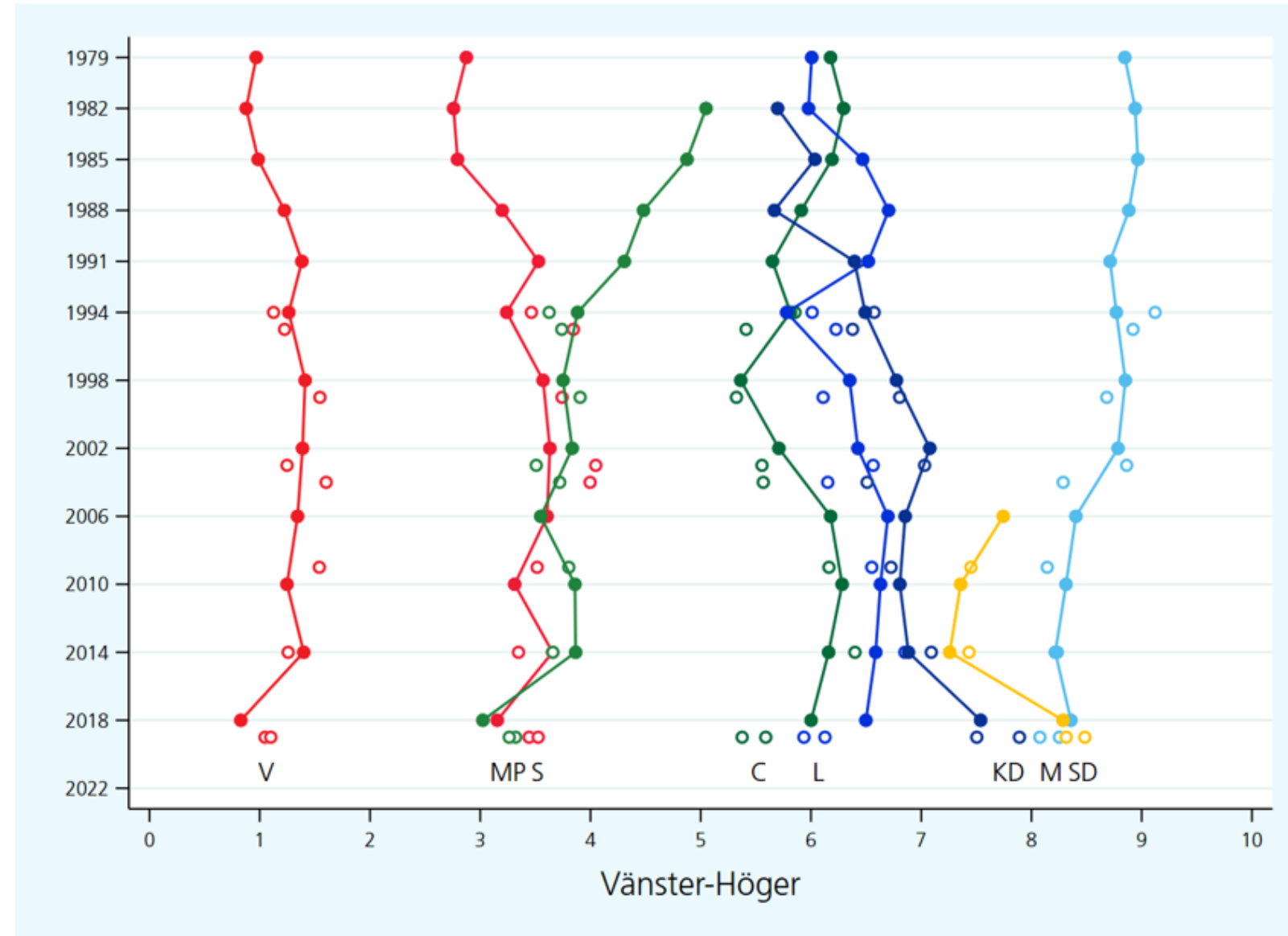
!

De forna allianspartierna uppfattas allt längre isär
SD uppfattas som ett flankparti både längs vänster-högerdimensionen OCH
den kulturella värderingsdimensionen

Figur 2

Partiernas positioner längs vänster-höger-dimensionen enligt väljarna.
1979-2019. (medeltal)

Voters' Left-right placements of parties 1979-2019. (means)

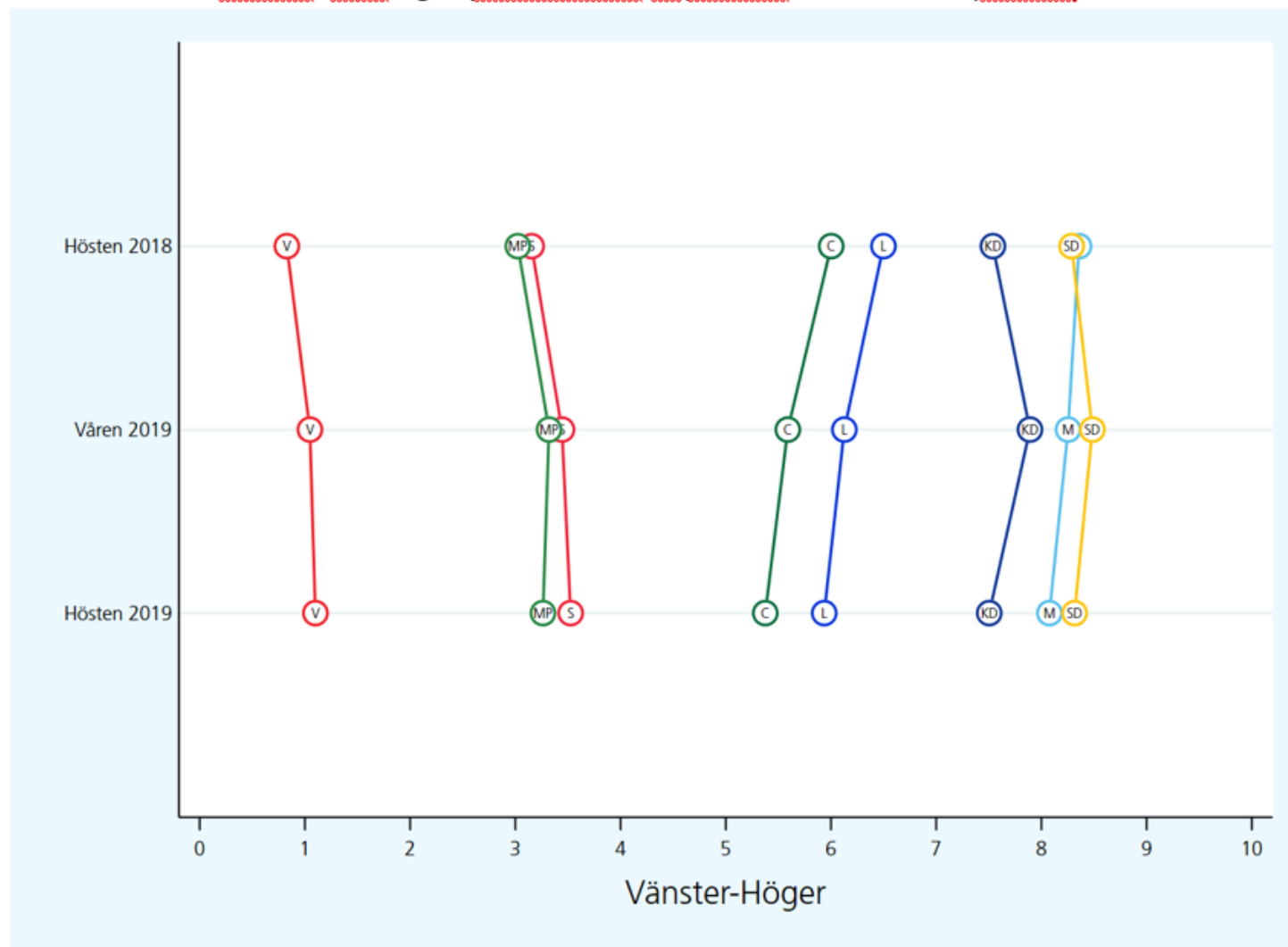
Partilandskap i förändring

Väljarna förändrar sin bild av partiernas inbördes avstånd i partisystemet (Hösten 2018-hösten 2019):

- Sverigedemokraterna uppfattas idag som flankparti till höger om Moderaterna
- Januariavtalet förstärker trender av ökat avstånd mellan Alliansens partier.
- Fyra block (?) som alla rör sig lite mot mitten.

Figur 1

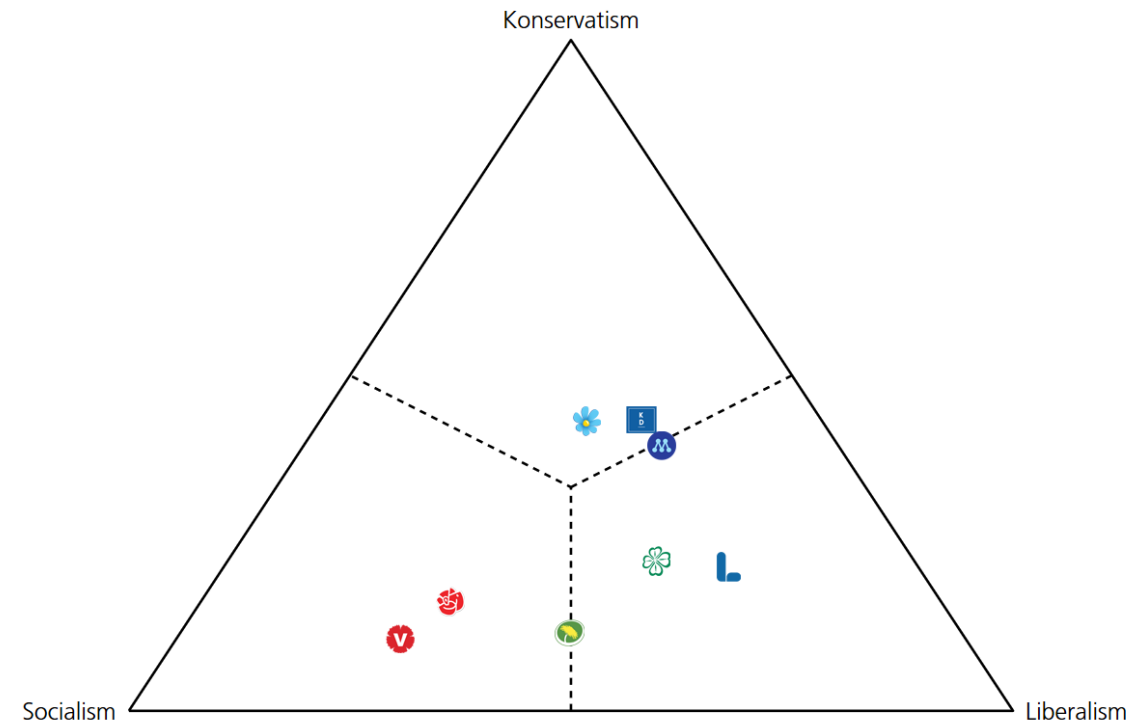
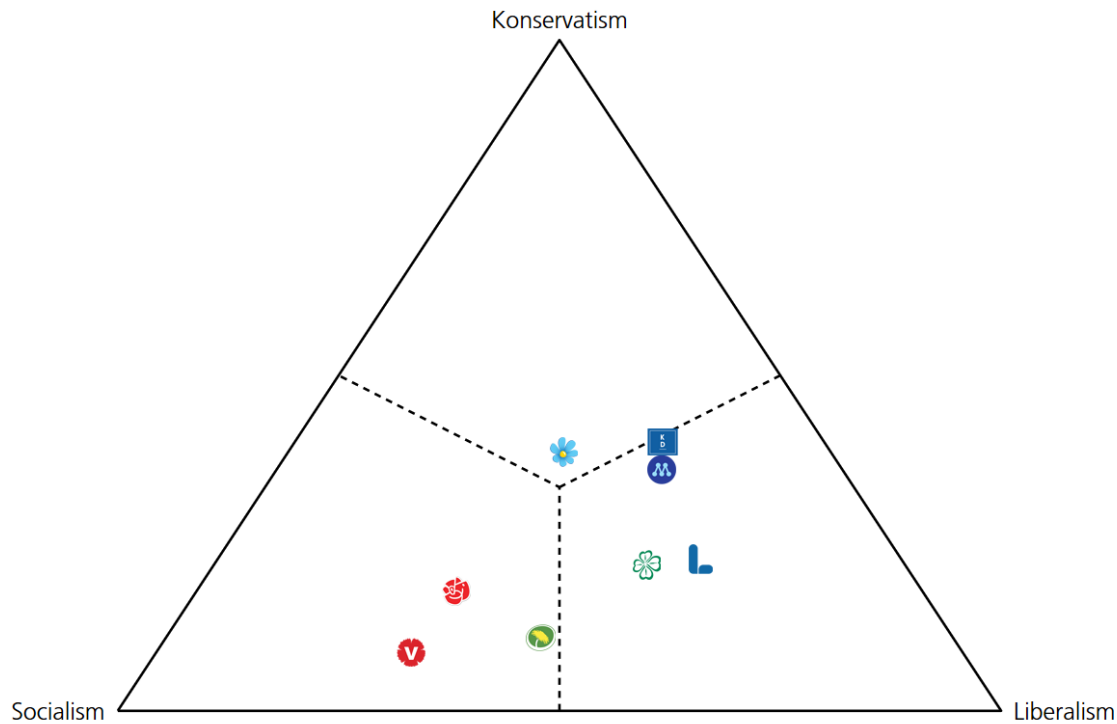
Partiernas genomsnittliga positioner längs vänster-höger-dimensionen enligt väljarna. Tre undersökningar under ett år, 2018-2019. (medeltal)
Voters' Left-right placements of parties 2018-2019. (means)

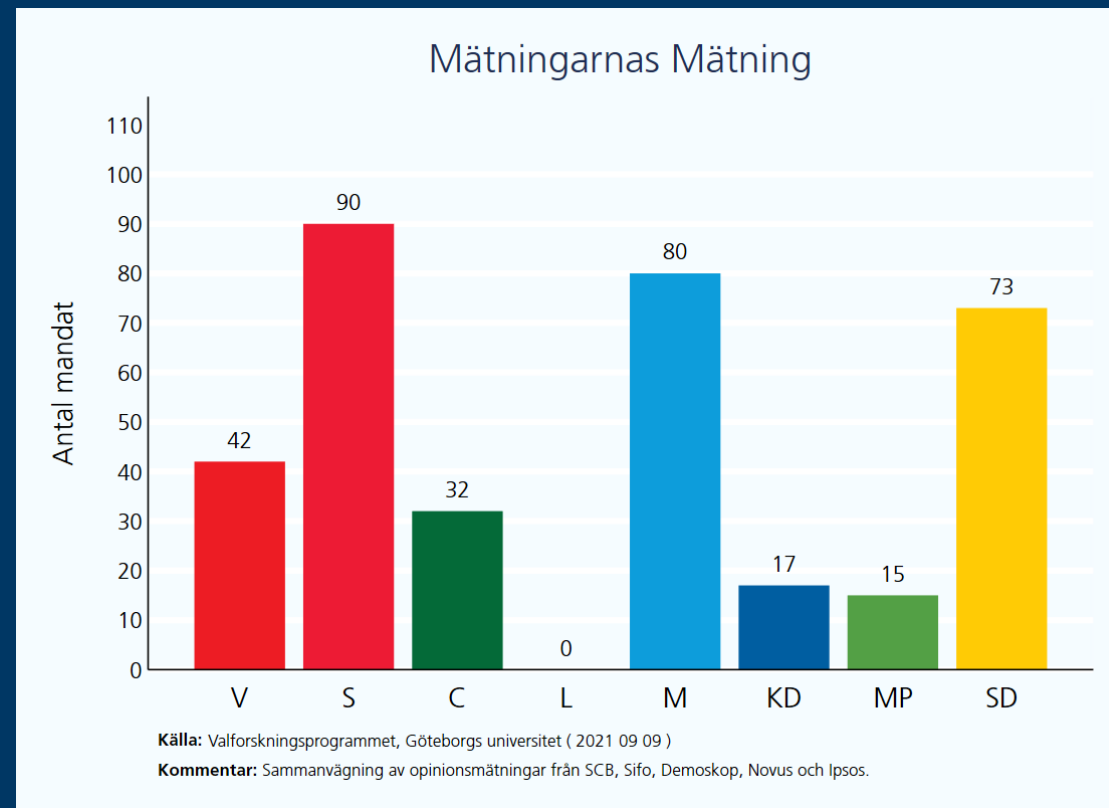
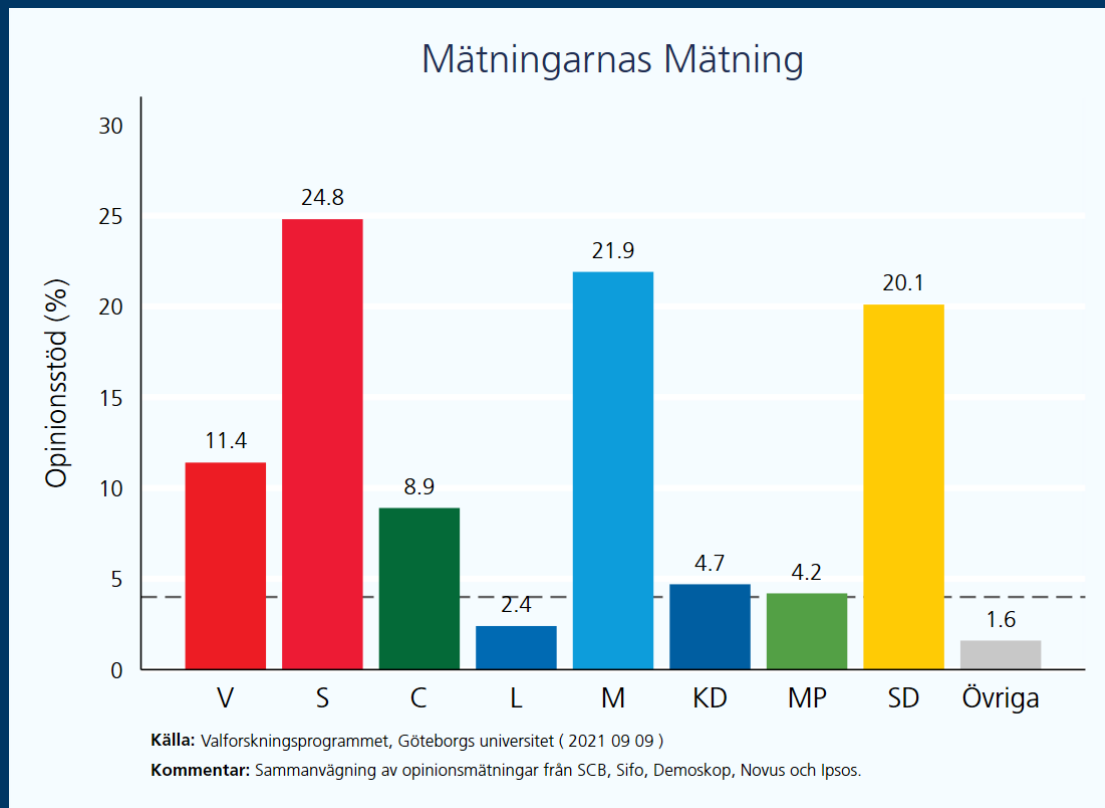
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 (september), Europaparlamentsvalundersökningen 2019 (juni) samt SOM-undersökningen 2019 (september).

Ideologitriangeln 2018 och 2020

Partisympatisörernas genomsnittliga positionering efter ideologisk identifikation

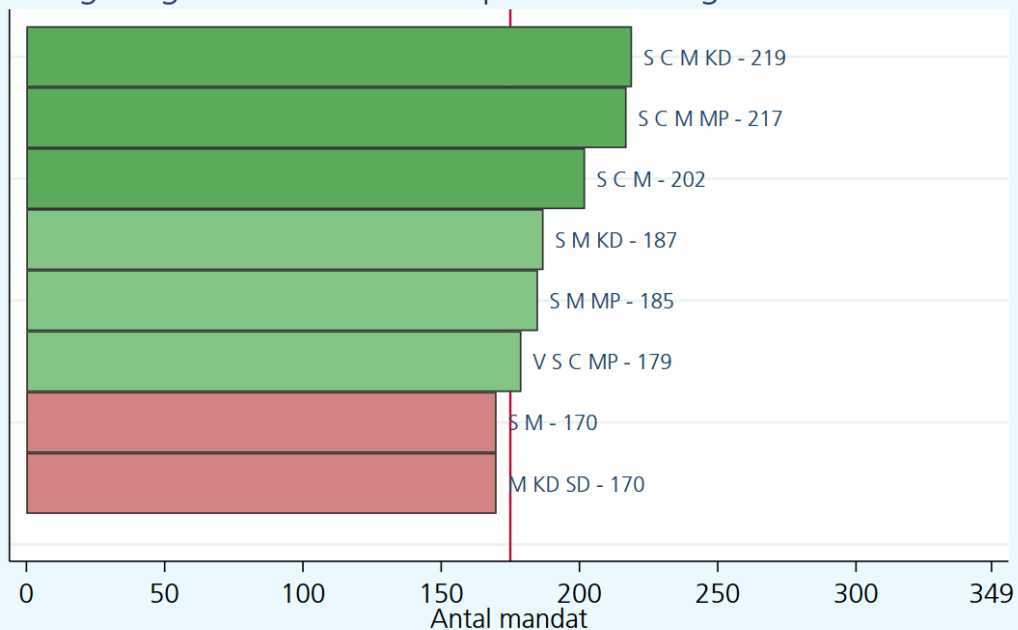

Mätningarnas mätning 2021-09-09

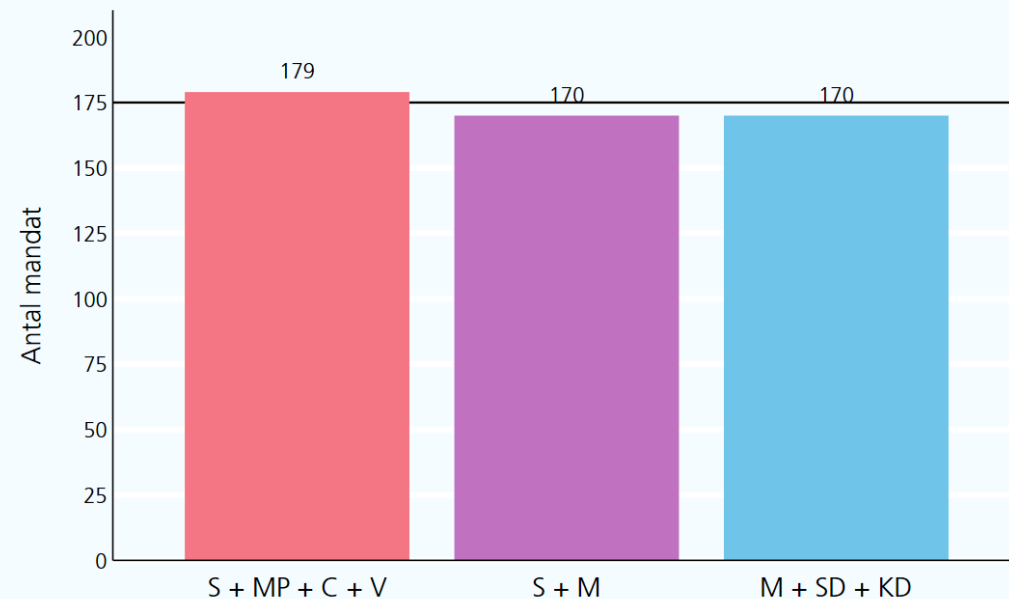
Mätningarnas mätning 2021-09-06

Regeringsalternativ baserat på vänster-höger och GAL-TAN

Kommentar: Maximalt tillåtna spridning för vänster-höger (EP19) och GAL-TAN (CHES) inom samma regeringsunderlag är 45% av skalorna. Mandatberäkning baserad på Mätningarnas Mätning.

Mätningarnas Mätning

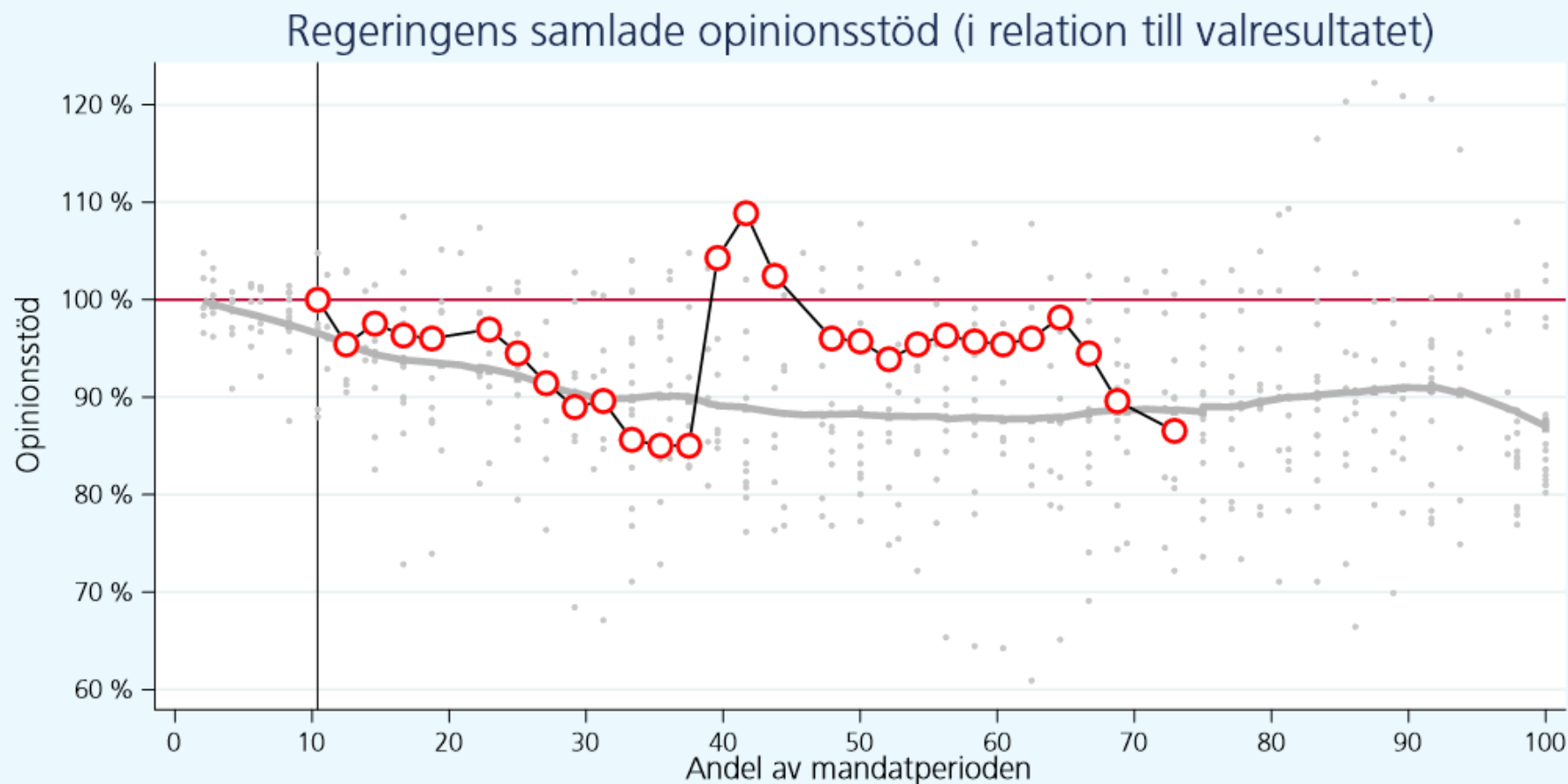

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet (2021 09 06)

Kommentar: Sammanvägning av opinionsmätningar från SCB, Sifo, Demoskop, Novus och Ipsos.

The cost of ruling:

Sittande regerings samlade opinionsstöd under mandatperioden i relation till valresultatet

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet. Data från Kantar Sifo 1967-2020

Kommentar: Mandatperioderna 1976-1979 samt 1979-1982 exkluderade på grund av flera regeringskonstellationer under samma mandatperiod

A white question mark inside a light blue speech bubble.

?

Är det svårare för kvinnliga ledare i S och M att bli gillade av ideologiskt närstående väljare?

A white exclamation mark inside a pink speech bubble.

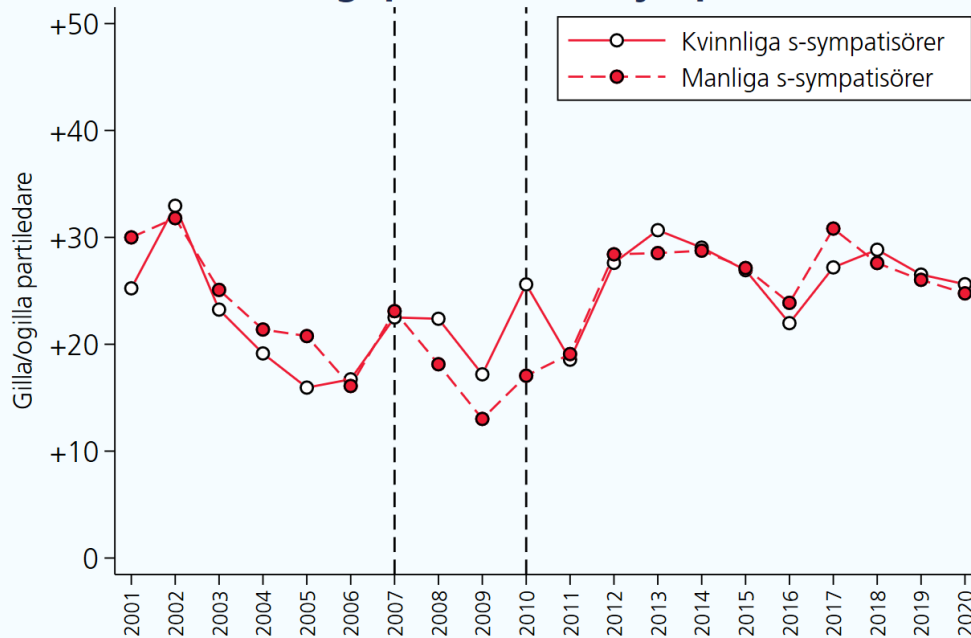
!

Det finns en tydlig könsskillnad i gillandet av kvinnliga ledare som inte finns för manliga ledare

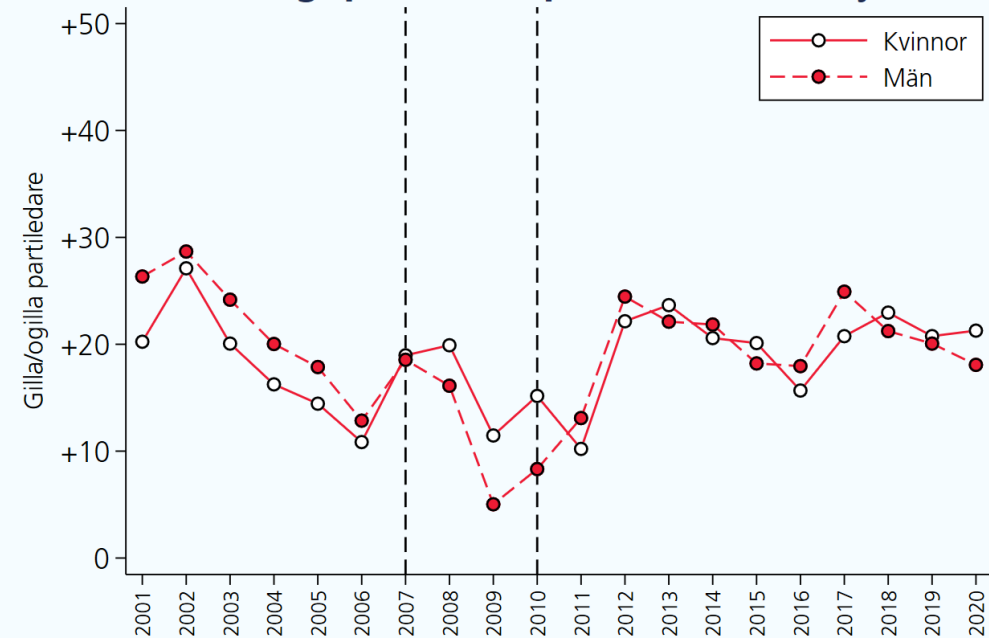

Mona Sahlin: svagare popularitet bland män än kvinnor bland s-sympatisörer och bland potentiella s-väljare

Könsgapet bland s-sympatisörer

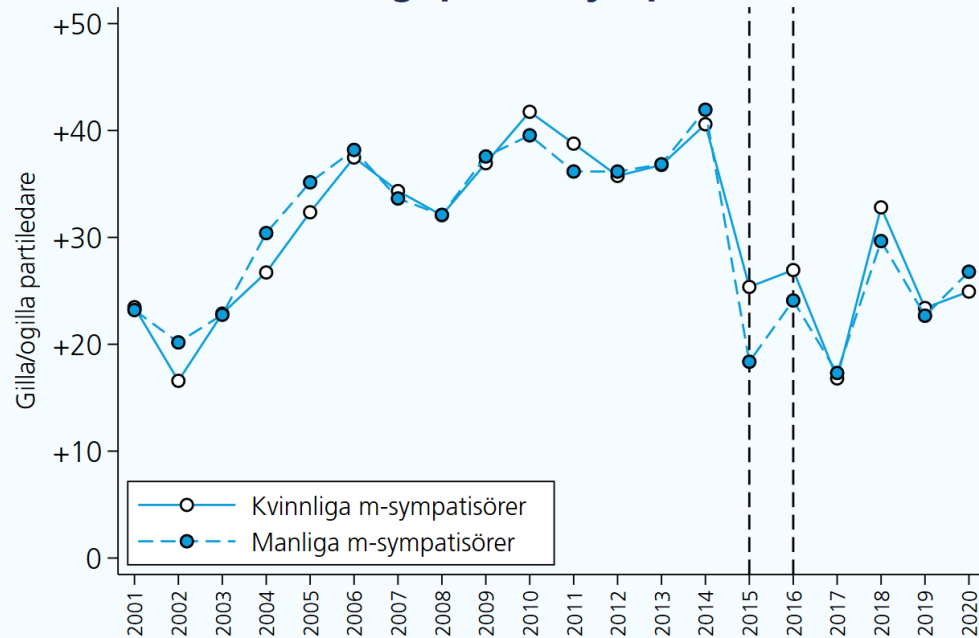
Könsgapet bland potentiella s-väljare

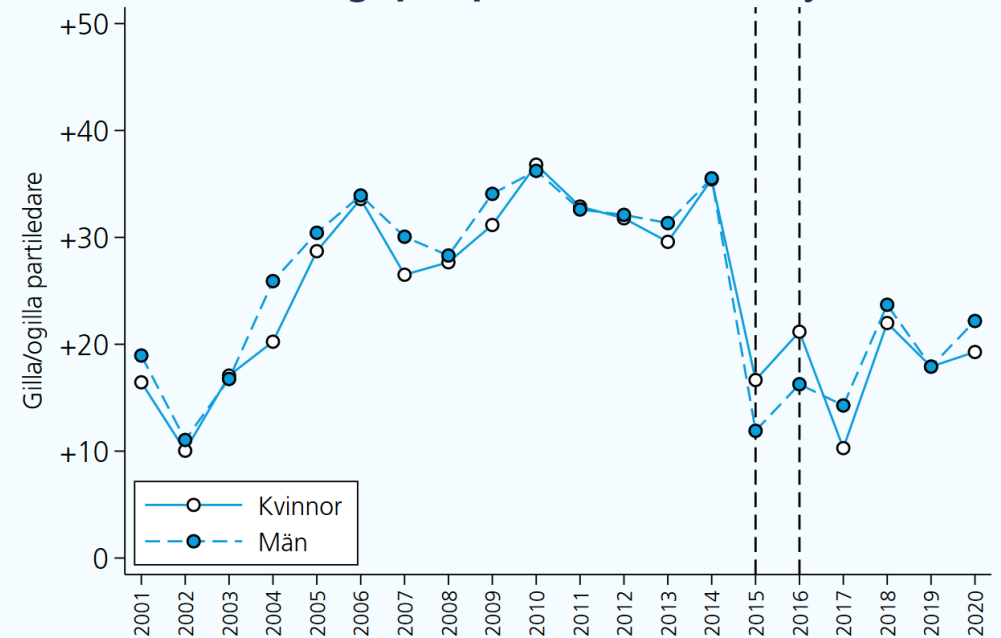

Anna Kinberg Batra: svagare popularitet bland män än kvinnor bland m-sympatisörer och bland potentiella m-väljare

Könsgapet m-sympatisörer

Könsgapet potentiella m-väljare

Hur känd och populär är Magdalena Andersson?

**Andersson är mycket känd i den svenska väljarkåren
Den enda mätning vi har (2017) visar att hon är minst
lika populär som Löfven bland S-sympatisörer och
bland potentiella S-väljare**

Tabell 1

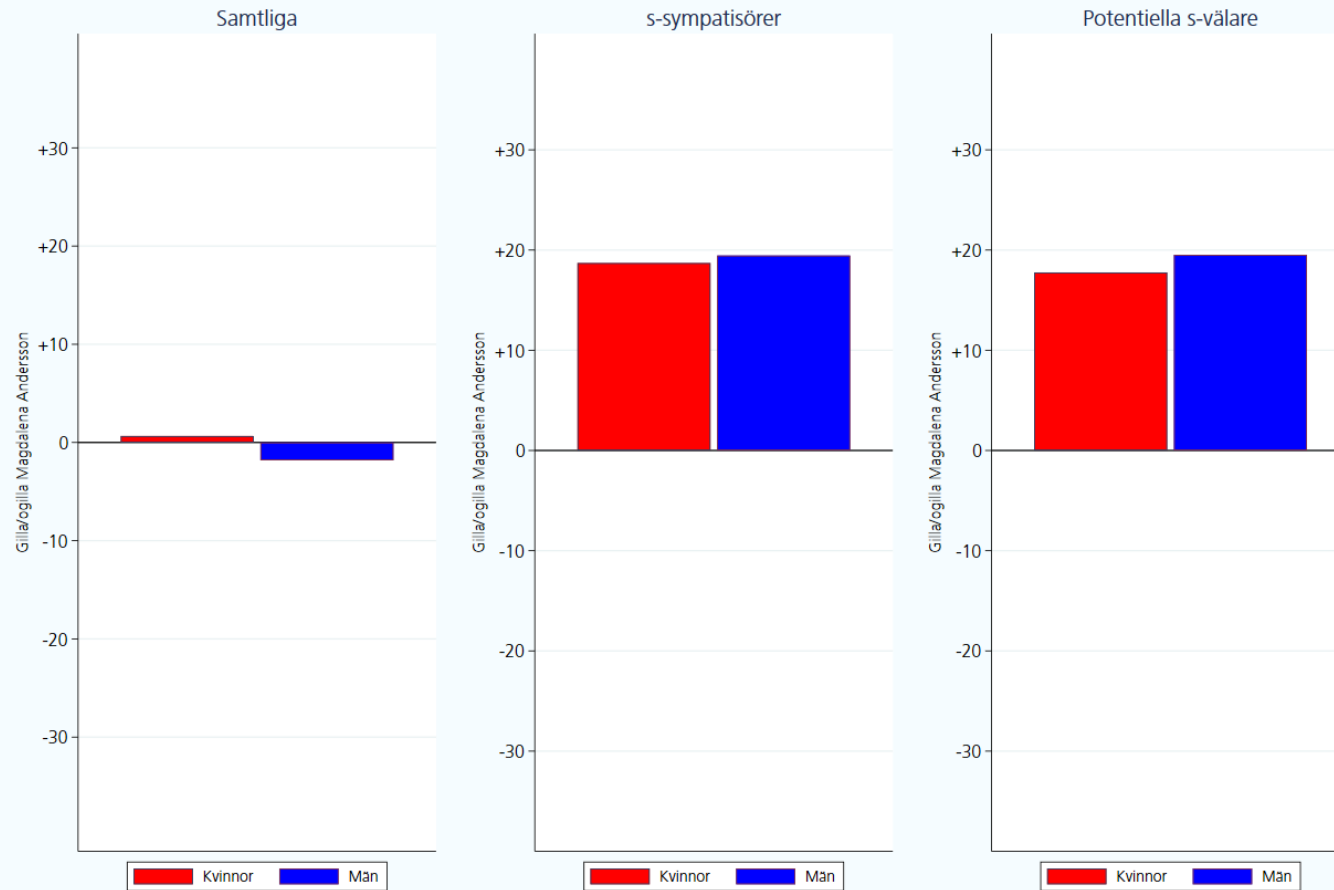
Andel väljare som svarar rätt på olika kunskapsfrågor, 2018 (procent).
Proportions of correct answers to political knowledge questions, 2018 (per cent).

Andel korrekta svar	Kunskapslistan 2018
88	Riksdagsspärren
87	Magdalena Andersson var finansminister under mandatperioden 2014-2018
87	Spanien medlem i EU
83	Regeringens sammansättning under mandatperioden 2014-2018
83	Eurons värde
81	Regioner och landsting har huvudansvaret för sjukvården
81	Anders Ygeman tillhör Socialdemokraterna
81	Antal ledamöter i riksdagen
77	Kommunerna har huvudansvaret för grundskolan
77	Införandet av kvinnlig rösträtt var 1921
76	Sjukersättningsnivåer
75	Nivån för styrräntan
65	Alice Bah Kuhnke tillhör Miljöpartiet
50	Elisabeth Svantesson tillhör Moderaterna
45	Hanif Bali tillhör Moderaterna
42	Arbetslösheten i Sverige i maj 2018 var 6,2 procent
36	Paula Bieler tillhör Sverigedemokraterna
22	Malin Björk tillhör Vänsterpartiet
19	Michael Arthursson tillhör Centerpartiet

Källa: Valundersökningarnas förvalsstudier, 1968-2018.

Magdalena Anderssons popularitet (2017)

VALÅRET

När byter partibytarna parti?
När bestämmer sig svenska väljare sitt partival?

Har väljarna i Sverige blivit rörligare?

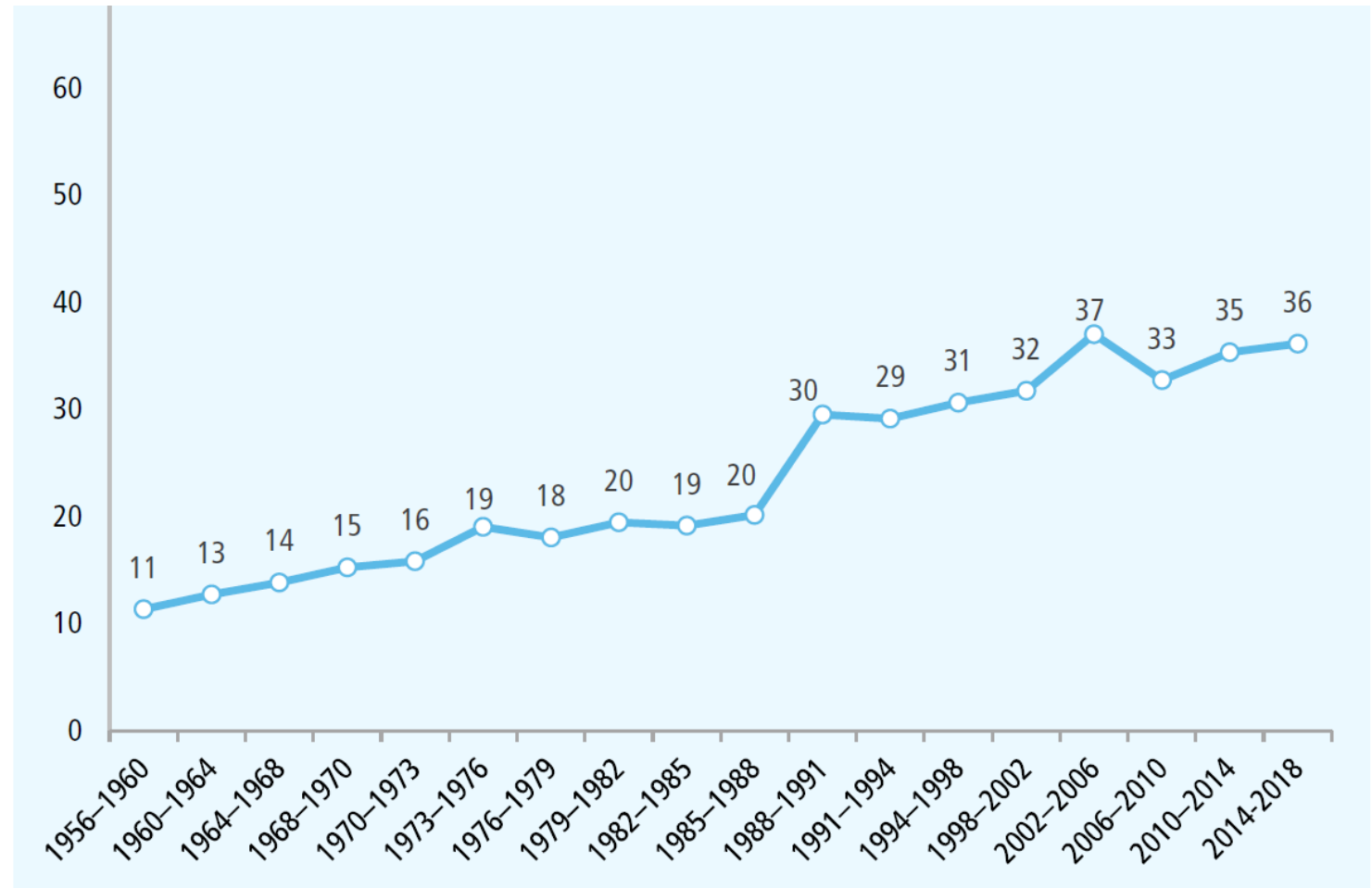
Ja

Väljarrörlighet

Andel väljare som byter parti
mellan valen 1956-2018 (procent)

- senare valbeslut
- ökad röstdelning
- mer taktiserande

Finns det väljare som aldrig byter parti?

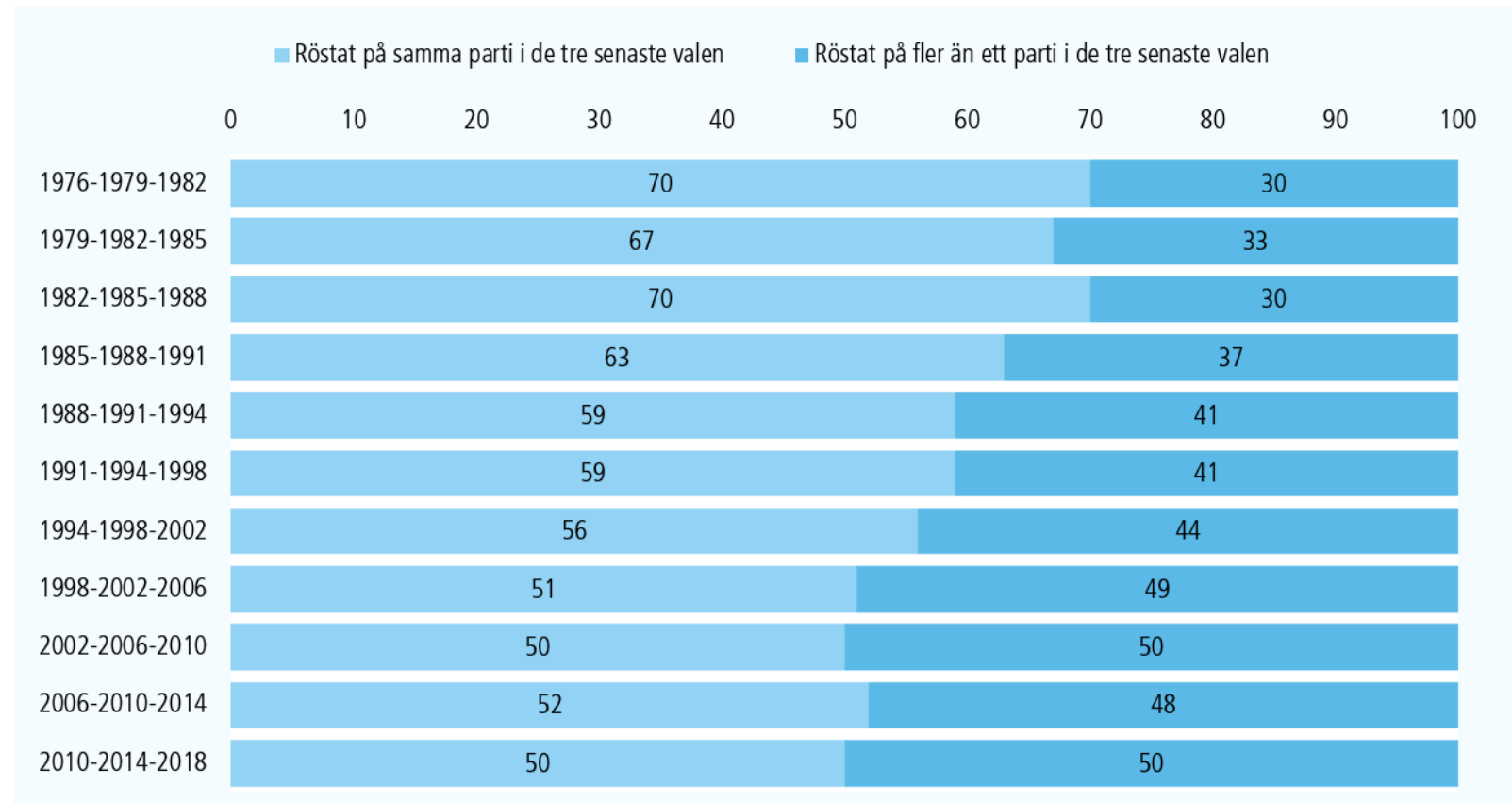
Ja, hälften av alla väljare byter sannolikt aldrig parti

Perspektiv på väljarrörlighet

Stabilitet och förändring
på samma gång!

Figur 4 Trevalsrörlighet i svenska riksdagsval 1976-2018 (procent)

Fem väljartyper

	Mellanvalspanel												
	73 -76	76 -79	79 -82	82 -85	85 -88	88 -91	91 -94	94 -98	98 -02	02 -06	06 -10	10 -14	14 -18
Stabila väljare	78	80	78	80	77	68	72	70	68	57	63	63	63
Väljare med "kalla fötter"	3	3	3	2	4	4	3	3	4	4	5	6	5
Tidiga bytare	12	12	13	11	12	20	18	16	15	27	20	21	22
Sena bytare	5	4	5	6	5	5	4	8	8	8	7	7	6
Flytande bytare	2	1	1	1	2	3	3	3	5	4	4	3	4
Summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal personer	910	955	977	948	847	803	829	605	694	915	821	708	1 815

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningarna 1973-2018: mellanvalspanelerna. En del av panelen 2014-2018 är ursprungligen från urvalet till Europaparlamentsvalundersökningen 2014.

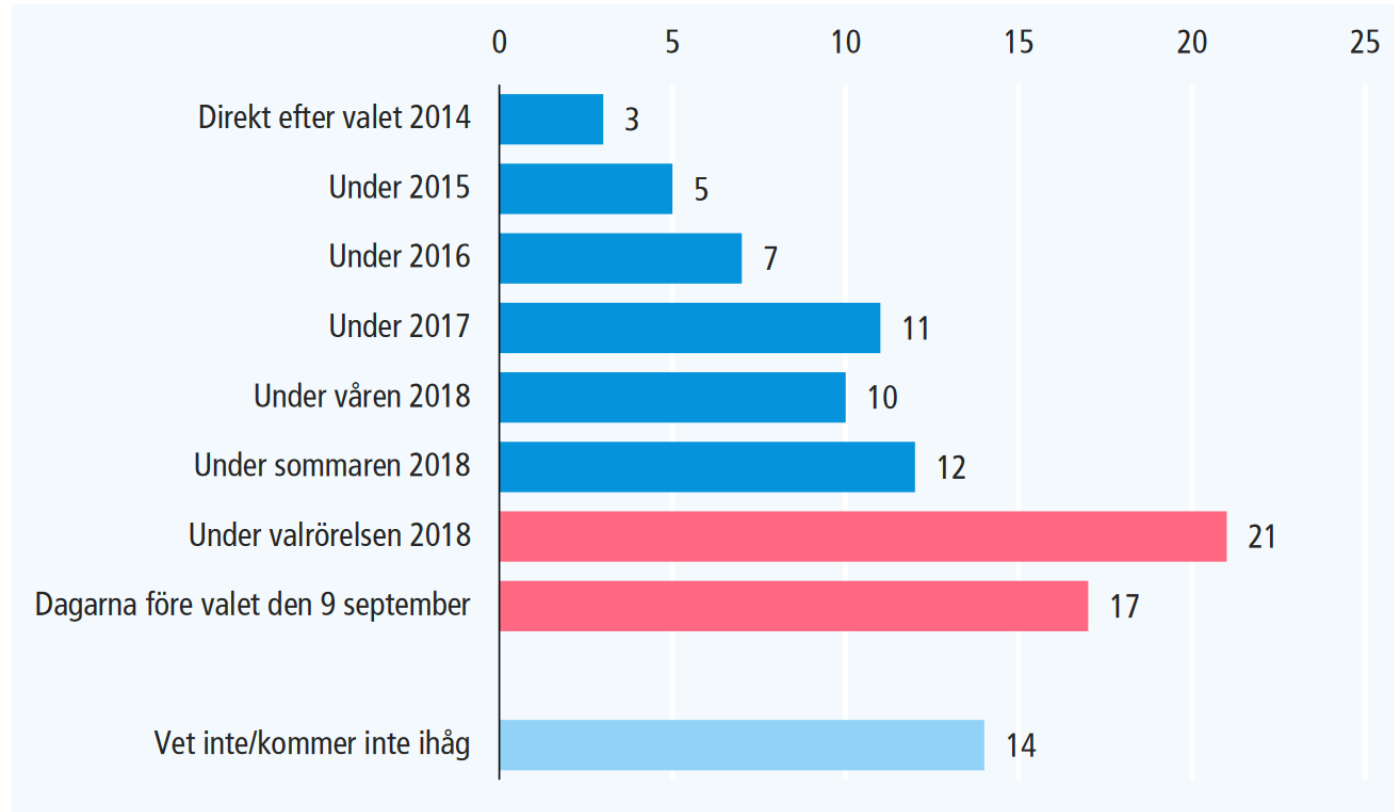

När byter väljare parti?

Huvuddelen av alla partibytten äger rum under mandatperioderna, långt från valrörelsens larm

Figur 8 Subjektiv tidpunkt för partibyte, 2018 (procent)
Subjective measure of time of party switching, 2018 (per cent)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018.

Kommentar: Frågan om tidpunkt för partibyte ställdes i en av Valundersökningens eftervalsenkäter. Totalt antal svarande är 645 partibytare. I analysen ingår endast de som enligt röstlängderna röstade 2014 och 2018 och som tidigare uppgett att de bytt parti mellan de två valen.

VALKAMPANJEN

Hur stor är rörligheten under valkampanjen?

Hur följer väljarna valrörelsen

Vilka blir de dominerande valfrågorna?

A white question mark inside a light blue speech bubble.

?

Hur följer väljarna valrörelsen?

A white exclamation mark inside a pink speech bubble.

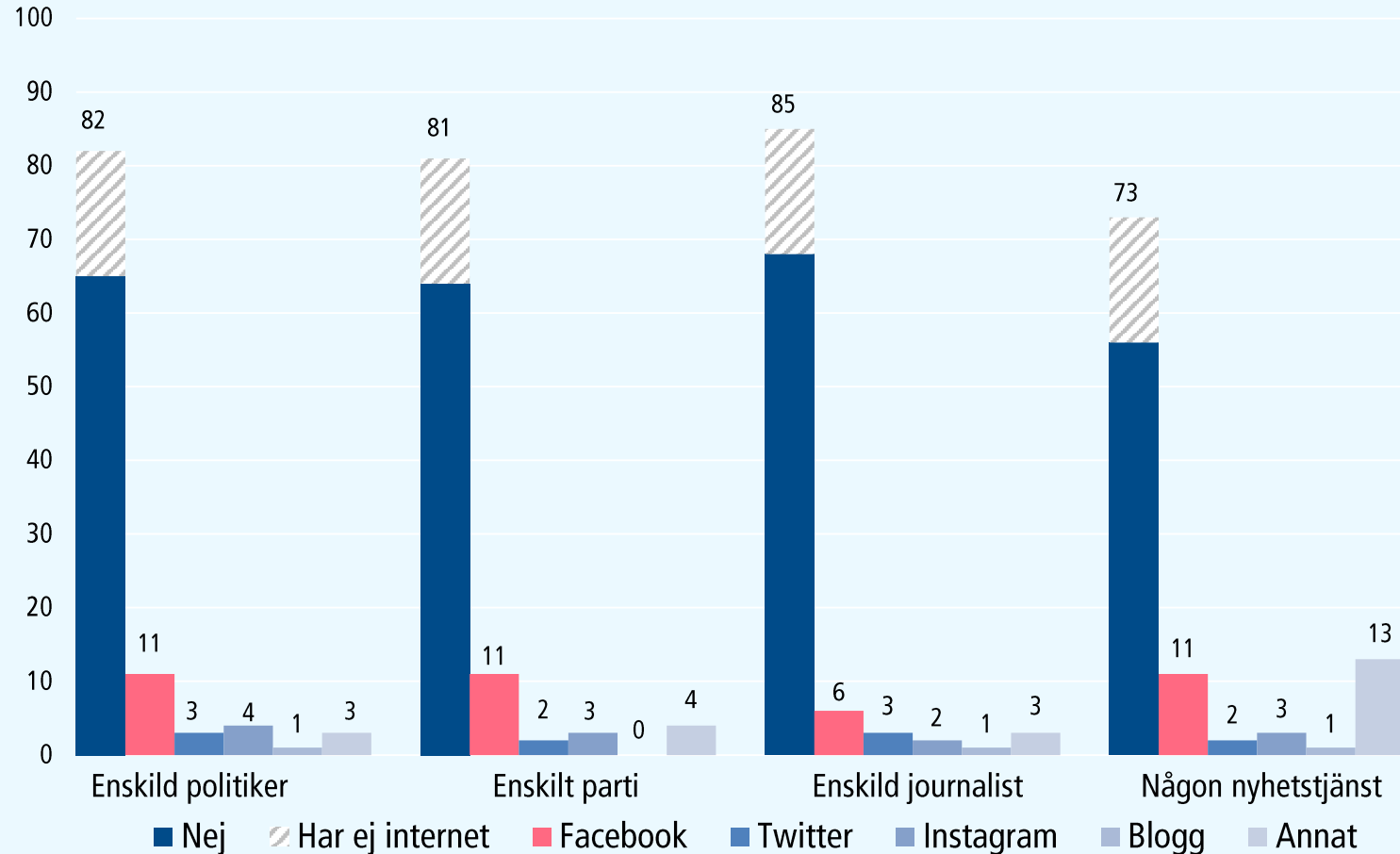
!

Inte ens under en intensiv valrörelse är sociala medier någon huvudkälla till information om partier och politik

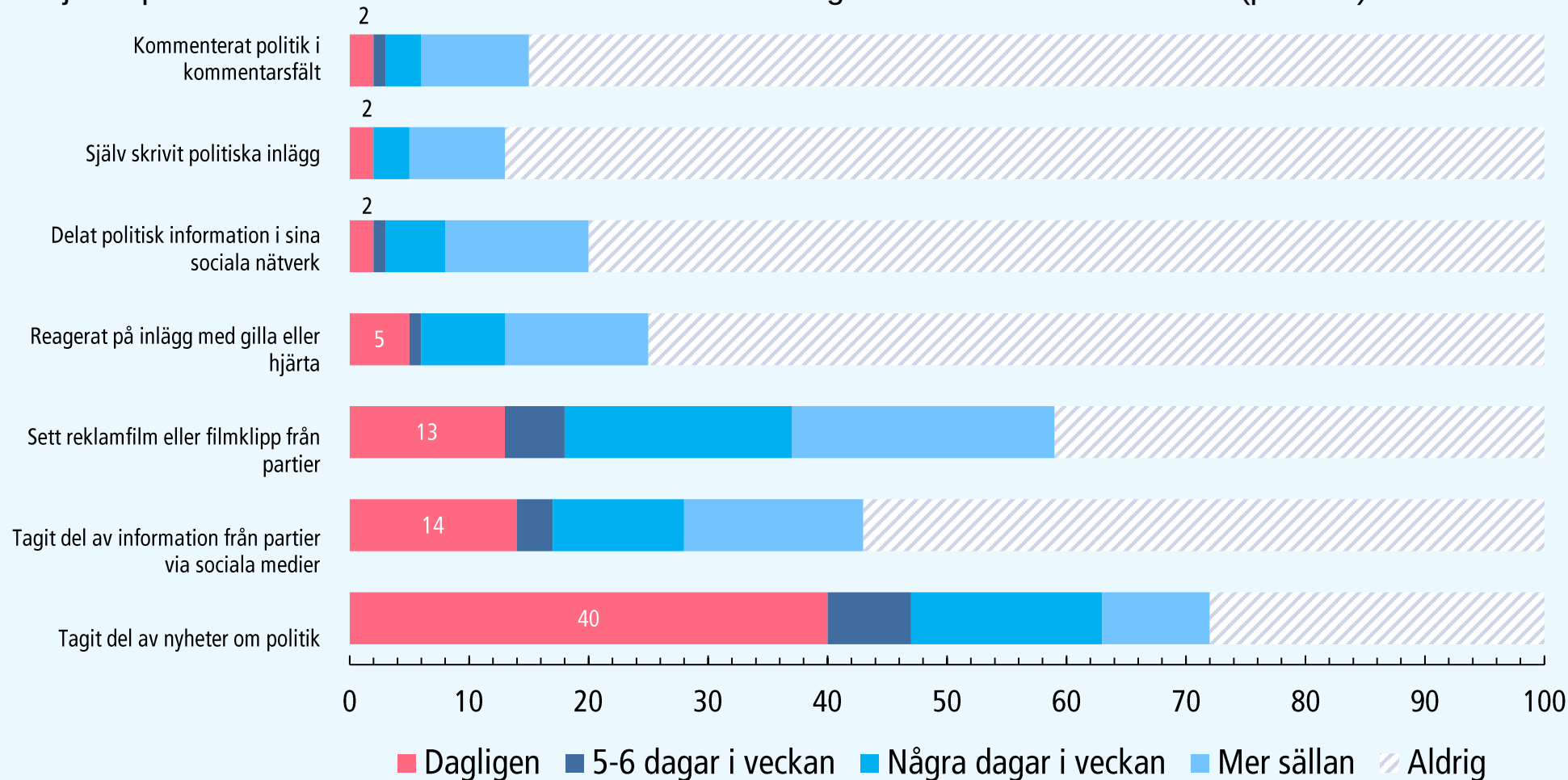
Följarvanor på internet under valrörelsen 2018

Redogörelse över huruvida väljare följde någon/något politiker, parti, journalist eller nyhetstjänst under 2018 års valrörelse (procent).

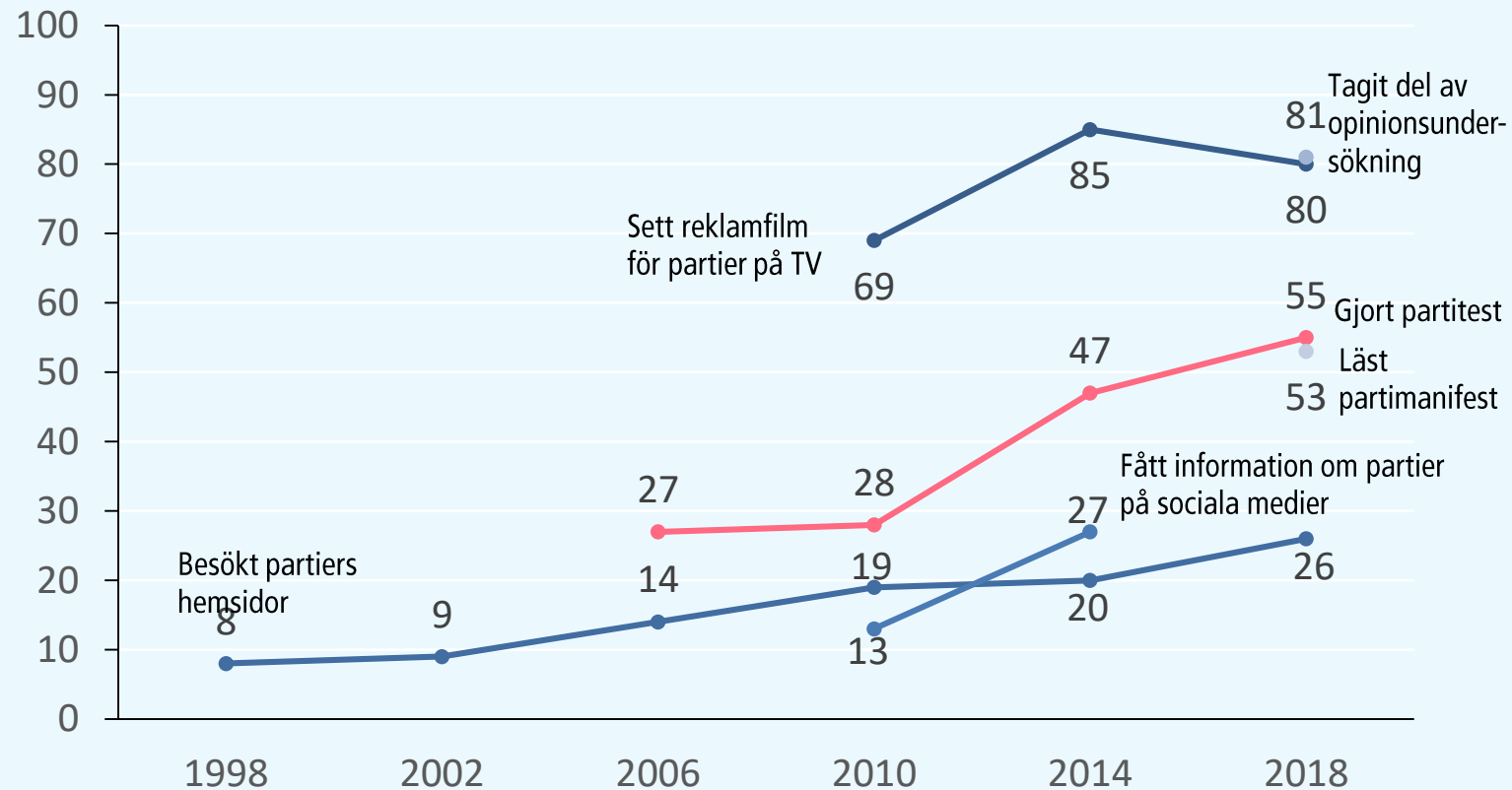
Politikrelaterat internetanvändande i samband med valet 2018

Fördelning över väljares politiska internetanvändande i olika sammanhang i samband med valet 2018 (procent).

Kampanjaktiviteter 1998-2018

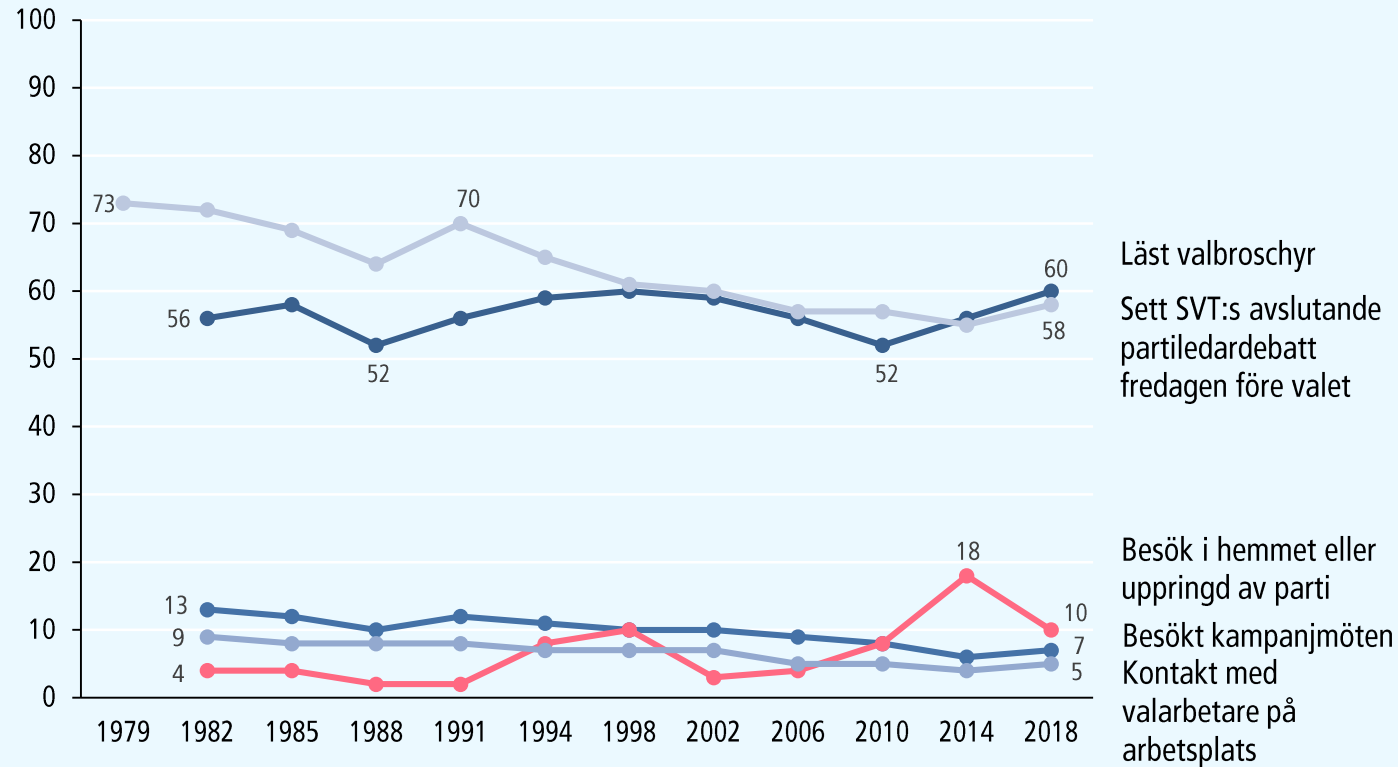
Förändringar i väljares interagerande med politiska kampanjaktiviteter under perioden 1998-2018 (procent).

Kampanjaktiviteter 1979-2018

Förändringar i väljares interagerande med politiska kampanjaktiviteter under perioden 1979-2018 (procent).

?

Moderna valrörelser är en agendakamp.
Vilka blir dominerande valfrågor 2022?

!

Sjukvård, migration och brottsbekämpning
tycks ligga stabilt i topp så här ett år före valet

Viktigaste frågorna för väljarna

Väljarnas tio viktigaste frågor för partival 2018.

		ALLA VÄLJARE
1	Välfärd/Sjukvård	42
2	Invandring/Integration	30
3	Skola och utbildning	23
4	Miljö och klimat	18
5	Äldreomsorg och pension	15
6	Lag och ordning	8
7	Ekonomi	7
8	Arbetsmarknad/sysselsättning	6
9	Skatter	4
10	Jämställdhet	4

Källa: Valforskningsprogrammets för- och eftervalsundersökning, 2018.

Viktig fråga f partival	1979	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Välfärd/Sjukvård	4	12	19	15	22	21	28	36	32	37	43	42
Invandring/Flyktingar	0	0	1	2	8	5	3	10	5	9	23	30
Utbildning	6	3	3	2	4	6	20	29	24	26	41	23
Miljö	6	7	22	46	25	20	12	8	11	13	20	18
Pensioner/Äldrevård	5	8	8	9	20	9	17	20	21	19	17	15
Lag och ordning	1	1	2	1	3	1	2	4	3	1	8	8
Ekonomi	9	14	14	8	20	30	14	10	11	17	11	7
Sysselsättning	18	29	25	5	23	41	34	7	35	31	30	4
Skatter	17	8	20	19	18	9	17	14	15	15	15	4
Jämställdhet	1	0	0	0	0	2	2	3	4	1	5	3
Familjepolitik/Barnomsorg	8	8	17	16	18	13	15	14	15	6	4	3
Fred/Försvarspolitik	1	4	6	4	3	2	2	2	2	1	5	3
Näringspolitik	1	1	0	0	0	1	2	3	5	4	2	2
Vänster-högerideologi	5	2	7	3	4	4	3	4	2	2	2	2
Bostäder	5	2	2	4	5	1	0	2	1	1	1	2
Energi och kärnkraft	26	2	1	3	3	2	3	1	5	2	2	1
Jordbruk/Decentralisering	1	1	2	1	3	1	1	2	3	1	2	1
Moral/Religion	2	1	1	1	3	1	2	2	1	0	1	1
EU/EMU	0	0	0	1	10	14	6	5	0	0	1	1
Löntagarfonder	4	33	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Andel väljare som nämnde minst en fråga	63	76	78	72	82	79	77	73	80	86	90	74
Antal svarande	2678	2640	2610	2299	2273	2256	1633	1864	1667	1274	984	6867

A white question mark inside a light blue speech bubble.

?

Blir dagordningen densamma fram till valet?

A white exclamation mark inside a pink speech bubble.

!

Brukar vara stabilt, men finns närtida exempel på dramatiska förändringar:
Det danska klimavalget 2019

KASPER MØLLER HANSEN
RUNE STUBAGER

KLIMAVALGET

DJØF FORLAG

?

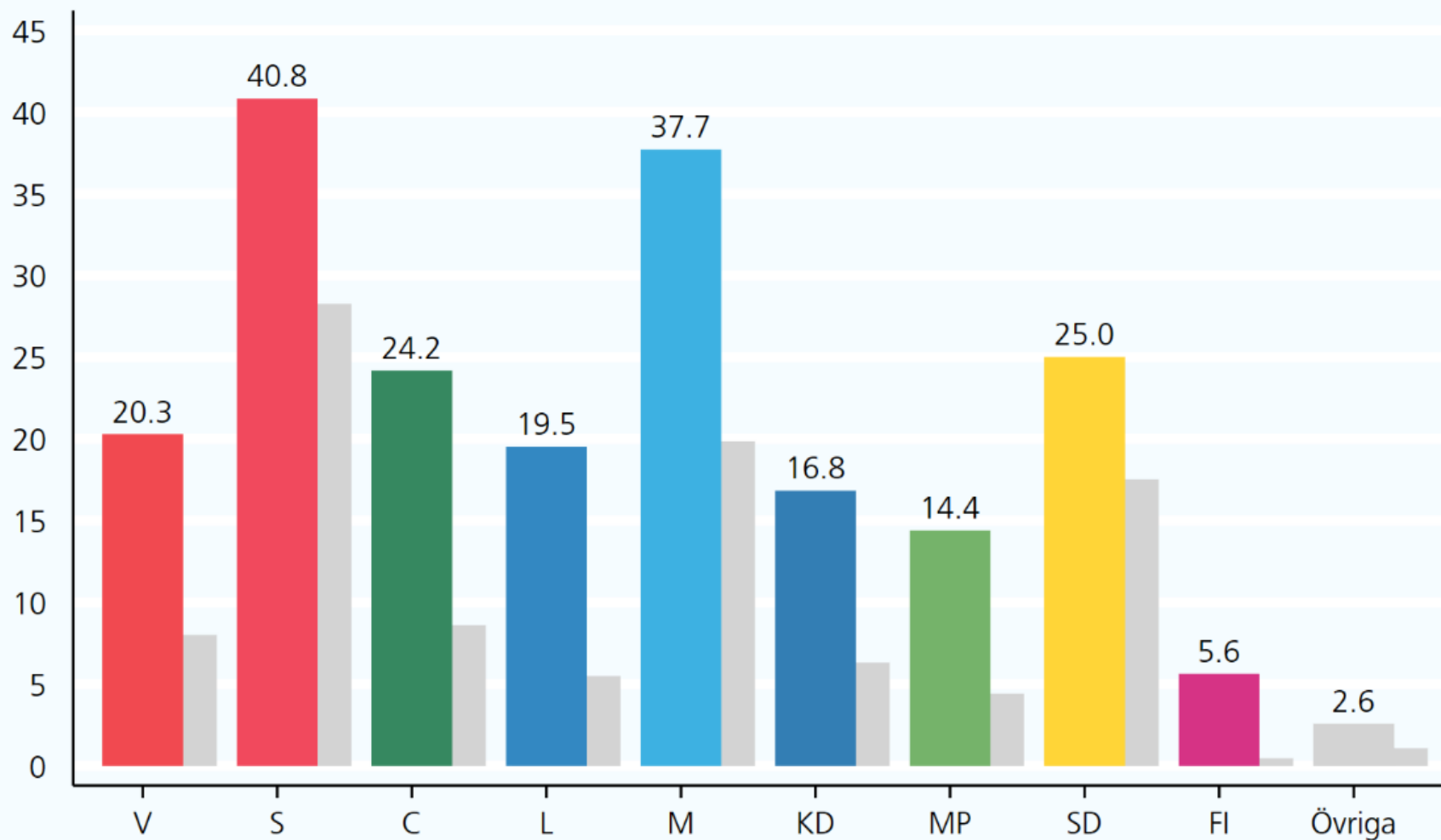
Hur många partier överväger väljarna att rösta på inför ett val?

!

De flesta har två eller tre partier som de överväger att rösta på.

Figur 1

Andel väljare som övervägde att rösta på olika partier inför valet 2018 (procent)

Källa: Göteborgs universitet: Valforskningsprogrammet, Valundersökningen 2018.

VALDAGEN

Förtidsröster

Valnattsinströmning

Onsdagsröster

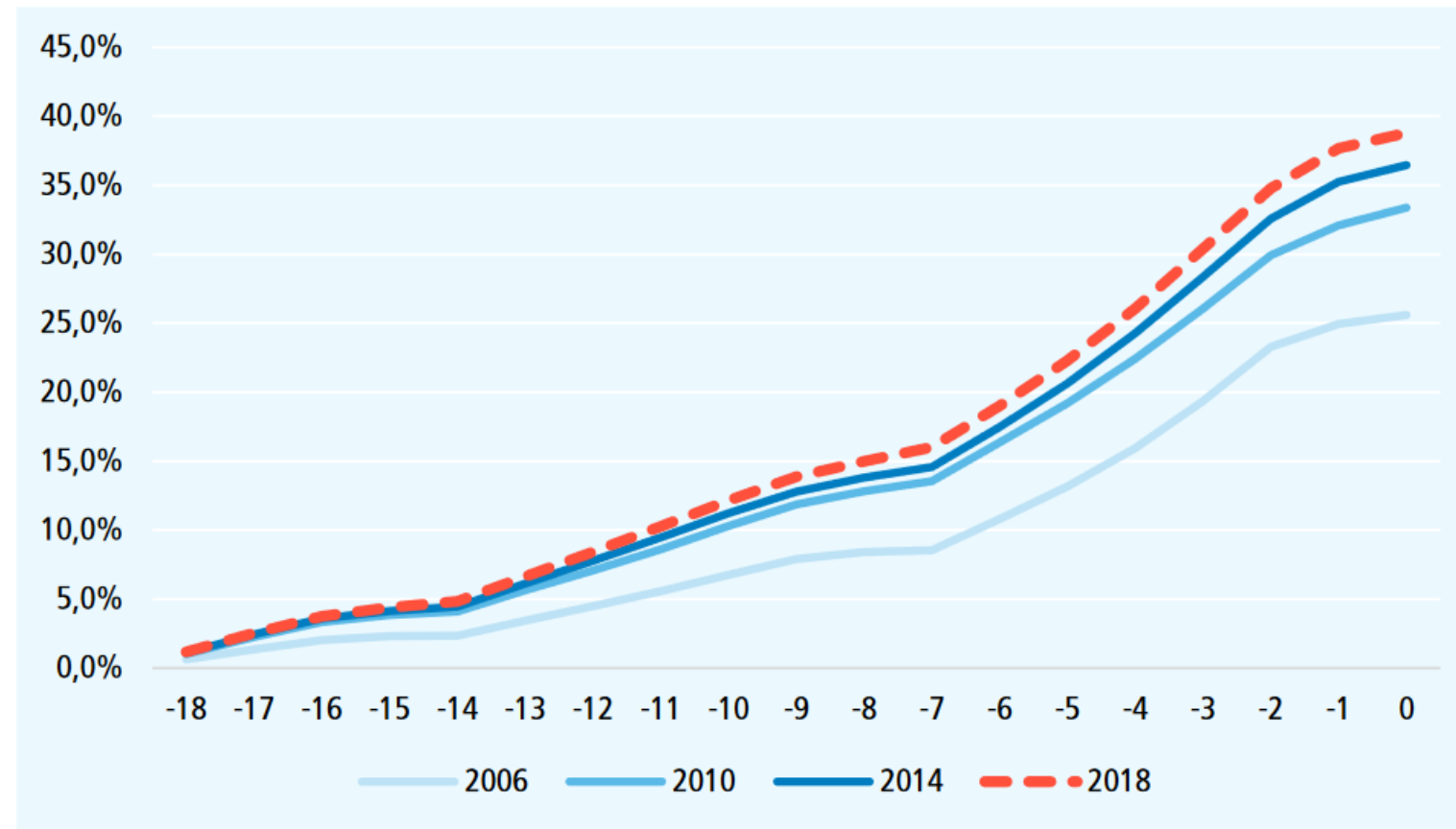
Vilken kommun kom närmast valresultatet 2018?

SVTs vallokalundersökning 2022

Figur 1

Inströmning av förtida röster i svenska val 2006, 2010, 2014 och 2018 under de sista 18 dagarna före valet (ackumulerad andel)

Absentee voting in Swedish elections 2006, 2010, 2014, and 2018 the last 18 days before Election Day (accumulated proportions).

Kommentar: Resultaten bygger på uppgifter om inströmning av förtidsröster under de 18 dagarna inför valen 2006–2018. Data är ursprungligen hämtad från Valmyndigheten (www.val.se).

Tabell 1 De tio snabbast inrapporterade valdistrikten i riksdagsval den 14 september 2014 och den 9 september 2018 (klockslag)

2014	Klockslag	Region	Kommun	Valdistrikt	Antal röster
#1	20:27:15	Värmlands län	Filipstad	Nordmark	252
#2	20:27:24	Västra Götalands län	Öckerö	Hyppeln	131
#3	20:27:25	Västra Götalands län	Borås	Borås 40 Kristineberg	328
#4	20:29:30	Hallands län	Halmstad	Tönnersjö	279
#5	20:29:46	Västra Götalands län	Öckerö	Källö-Knippla	239
#6	20:29:56	Västra Götalands län	Öckerö	Rörö	198
#7	20:30:06	Västra Götalands län	Orust	Gullholmen	173
#8	20:33:25	Västra Götalands län	Dals-Ed	Nössemark	107
#9	20:34:46	Västra Götalands län	Tjörn	Åstol	150
#10	20:35:08	Västra Götalands län	Dals-Ed	Rölunda	285
2018	Klockslag	Region	Kommun	Valdistrikt	Antal röster
#1	20:23:46	Västra Götalands län	Öckerö	Hyppeln	127
#2	20:24:34	Västra Götalands län	Orust	Gullholmen	138
#3	20:34:02	Västra Götalands län	Öckerö	Rörö	188
#4	20:38:52	Västra Götalands län	Göteborg	Lundby, Vågmästarplatsen	372
#5	20:39:02	Norrbottnens län	Piteå	Markbygden	227
#6	20:41:35	Jämtlands län	Strömsund	Ede	385
#7	20:42:04	Skåne län	Lund	Gylleholm	362
#8	20:42:10	Värmlands län	Filipstad	Brattfors	308
#9	20:42:27	Västra Götalands län	Strömstad	Koster	246
#10	20:42:28	Kalmar län	Vimmerby	Djursdala	281

Källa: Valmyndigheten. Sammanställning av Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Inrapporterings-tiderna för valnattsrapportering från olika valdistrikt har begärts ut från Valmyndigheten. Sammanställningen har kompletterats med antalet röster och valdistrikten rangordnats efter klockslag. De kompletta listorna för inrapporterings-tider finns arkiverade vid Valforskningsprogrammet.

?

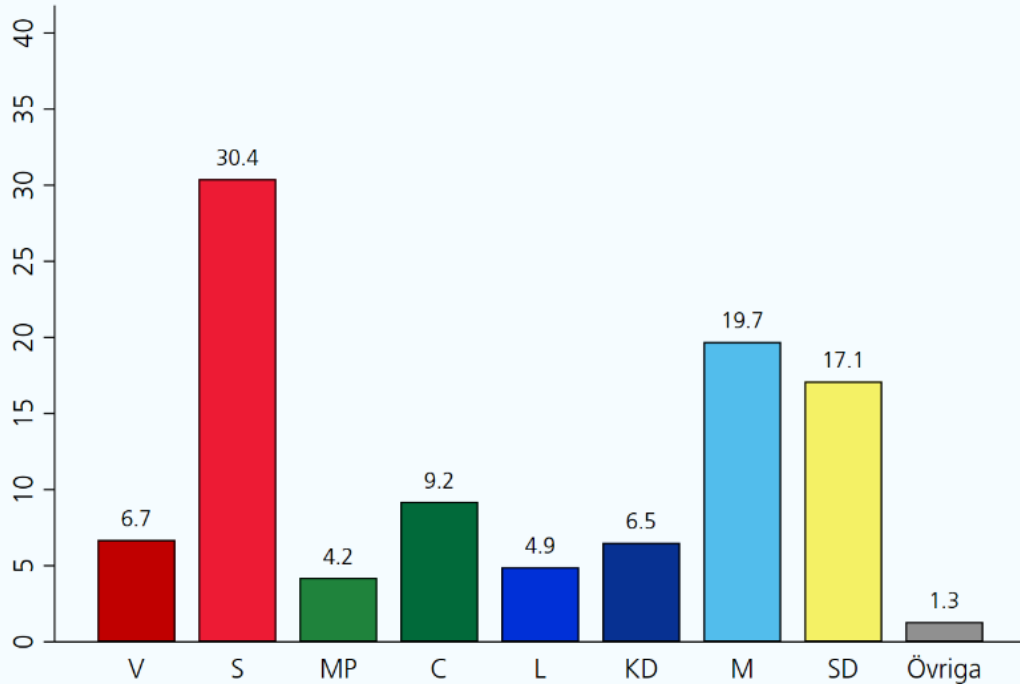
Vilken kommun kom närmast valresultatet 2018?

!

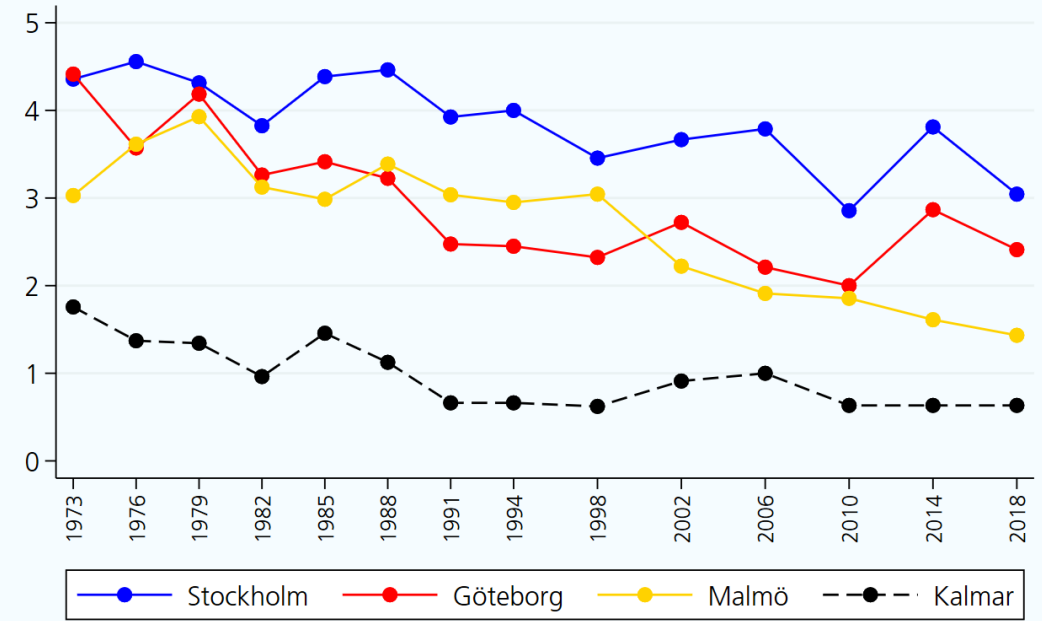
Kalmar!

Som Kalmar röstar röstar Sverige!

Kalmar 2018

Medelavvikelse per parti

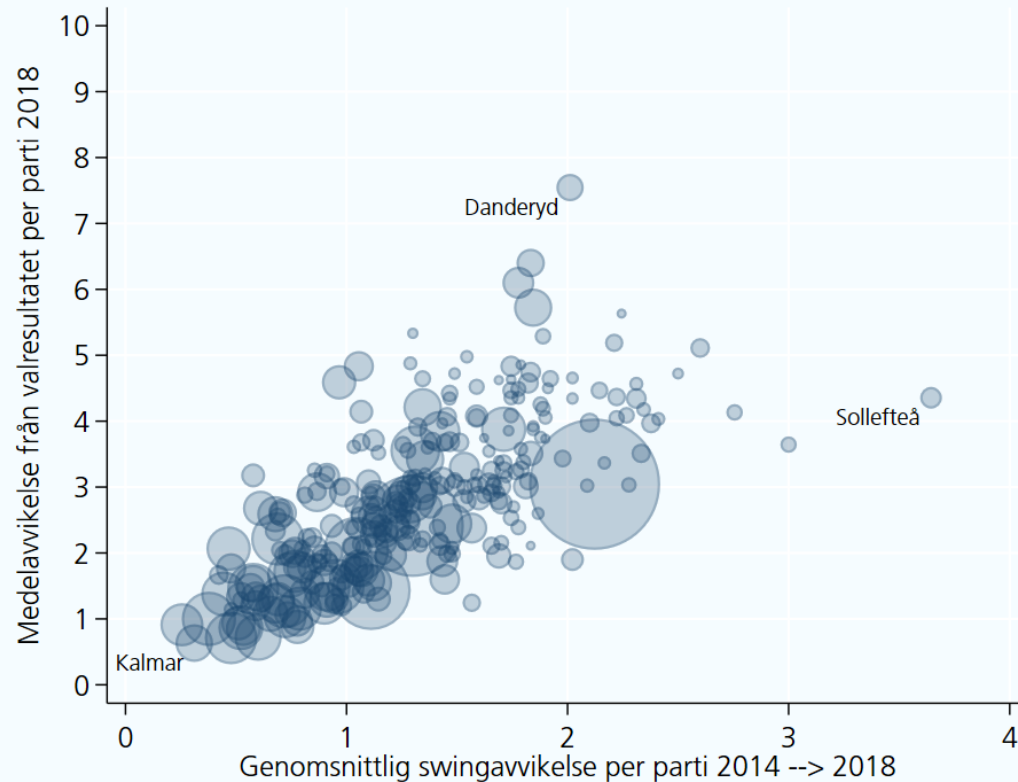

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet

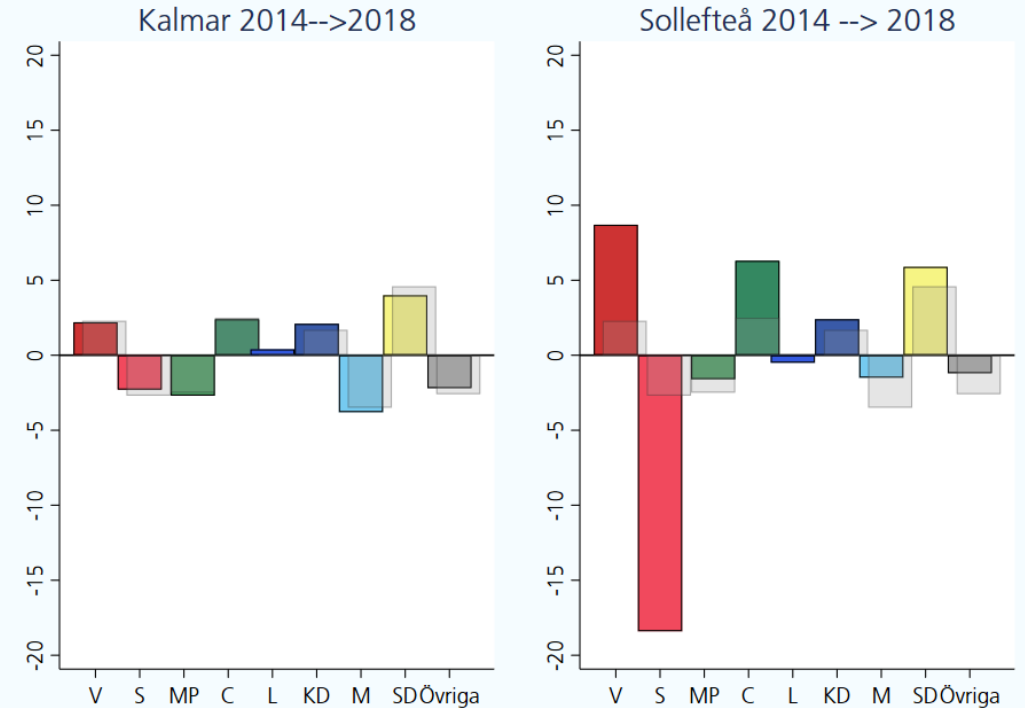
Data: SCB:s statistik över allmänna val. Bearbetning av Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: I Medelfel per parti i Stockholm, Göteborg, Malmö och Kalmar.

Medelavvikelse och genomsnittlig förändring 2014-2018

Förändring 2014-2018

Kommuner nära valresultatet: Hela listan!

	Valresultat med två decimaler		
	Kommun	Medelfel per parti	Placering
	Kalmar	0.6	1
	Norrköping	0.7	2
	Borås	0.7	3
	Halmstad	0.9	4
	Falun	0.9	5
	Skövde	0.9	6
	Nyköping	0.9	7
	Karlstad	0.9	8
	Upplands Väsby	1.0	9
	Västerås	1.0	10

Lyssna på väljarna

Val 2018

EU Val 2019

SÖREN HOLMBERG, PER NÄSMAN,
HENRIK OSCARSSON OCH KAJSA GUDMUNDSON

svt VALU

SVTs vallokalundersökning 2020

- SVT, KTH, Valforskningsprogrammet
- Världsunik serie av undersökningar 1991-
- SVT/VALU 2022 blir den 17:e undersökningen

Agenda

Hösten 2021
Valåret
Valkampanjen
Valdagen

TACK!

Mer om väljare och val?

På vår hemsida finns faktablad, rapporter och publikationer att hämta!

www.gu.se/valforskningsprogrammet/var-forskning

Valforskningsprogrammet

Kontakt: valforskning@pol.gu.se

Web: www.gu.se/valforskningsprogrammet

Twitter: @valforskning

Facebook: Valforskningsprogrammet

